

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibvs Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

9. De Conscie[n]tia opinante: & primum de opinionibus deligendis,
quacunq[ue] in re agenda, prima praeceptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Alex. p. 2.
cap. 160. m.
3. art. 2.
S. Th. 2. d.
39. q. 1. art.
vlt. ad 3.
Meli. 1. 2.
q. 19. ar. 6.

conscientiam, errantem deponere ob Præfetti præceptum seruandum. At S. Thomas, & alij docent arctius nos alligari conscientie errantæ præcepto quam Superioris præcepto, quoniam obligatio ex conscientia errante existens ac surgens, iuris est naturalis, quo iure facere nos oportet prout nostra ratio præscribit agendum aliquid aut fugiendum. Existimo dum conscientia errans permanet errore non abiecto, maiorem nos sibi obligandi vim habere, quam Superioris præceptum. fas tamen est conscientie errorem ad Superioris nutum, & voluntatem iustam depellere: quia possumus idem sentire quod ille; & proinde consilio aut præcepto ipsius nostrum errorem euere, quo deposito amplius conscientia nos sibi non obligat, sed Superioris præceptum datum.

Cord. q. 4.
titata su-
perius.
Meli. 1. 2.
q. 19. ar. 6.

Vndecimò quæritur, An præceptum non agendi contra conscientiam errantem, indulgentie diuinæ beneficio relaxari, & abrogari iure possit: Quidam sentiunt posse. At verius est quod alij tradiderunt, non posse, quia est iuris naturalis præceptum & lex, à qua nullius indulgentia, & auctoritate potest quis solui & eximi.

Meli. 1. 2.
q. 19. ar. 6.

Duodecimò quæritur, An si Titius per conscientiam erret, ita tamen ut eius error non semper actu in iudicando permaneat, sed habitu tantum, peccet quotiescunque faciat contra conscientiam non actu in iudicando errantem, sed habitu in animo infixam. Quod est quærerere, an peccatum sit facere contra conscientiam errantem non actu, sed habitu; ut si Titius per errorem persuadeat sibi peccatum esse, operam dare magistro, & doctori Scholasticæ Theologiæ, quo quidem errore nondum abiecto, operam & studium conferat in Scholasticam Theologiam, prorsus immemor suæ conscientie errantis. Quidam cen-
sent Titium peccare, quandiu conscientia errans antiqua non est reuocata; quare satis esse, inquit, ad peccatum, si contra conscientiam errantem antiquam, & adhuc habitu non actu manentem quisquam operetur. Verius tamen videtur, quod alij sentiunt, non esse peccatum: alioqui enim in ethnicis hominibus omnia peccata impietatis, & infidelitatis culpa macularentur, quia in ipsis infidelis, & impia voluntas & conscientia errans habitu perseuerat. Deinde vniuersa eorundem opera in vitio essent & culpa, propterea quod ipsi habitu semper in pravi animi affectu, & voluntate persistunt. Non ergo sufficit si conscientia errans habitu tantum steterit ac permaneat in animo, ita ut ab ea nunquam per actum contrarium recesserimus: verum requiritur præterea ad peccatum, ut contra conscientiam actu per errorem iudicantem quippiam facitemus.

Tertiodecimò quæritur, An actus per conscientiam bona fide sine peccato errantem, factus non solum culpa careat, sed etiam sit bonus. Teste Almaino. traß. 1. Moral. cap. 4. Martinus. quest. 1. de ebrietate ad 9. sentit eiusmodi actum, qui alioqui est malus ex obiecto, ob ignorantiam bona fide sine peccato contractam, excusari quidem à culpa & vitio, sed bonum non esse. Idem censet Angelus, ut testatur Cordub. q. 23. de ignorantia, quod probant; quia non est actus virtutis, eo quod circa malum obiectum versetur, ut si quis rem alie-

nam sibi sumat, bona fide putans esse suam: si accedat ad vxorem alterius, ratus bona fide ad suam accedere. Oppositum tamen docent Almainus, & Cordubensis: Fortassis quæstio est nominis non rei: nam Martinus, & Angelus nihil aliud videtur docere, nisi huiusmodi actum, non esse bonum per se, & natura sua, quia circa materiam malam versatur, non negant esse bonum actum ex accidenti, hoc est, non negant esse bonum existimatione, & opinione rationis, & conscientie bona fide peccato errantis.

Cap. IX.

De conscientia opinante, & primum de opinionibus deligendis quacunque in re agenda.

ANTEQUAM ad eam quæstionem venio, An licet cuiquam contra propriam opinionem facere, pauca quædam breuiter disputabo de opinionum delectu, præsertim in rebus agendis. Porro de opinionibus deligendis possumus disputare dupliciter, nimirum aut in foro exteriori conscientie, aut in foro interiori, Primum expediam, Quænam opinio sit in foro exteriori amplectenda: Secundò loco explicabo, quæ opinio sit in foro conscientie alijs præferenda. In foro exteriori versantur, iudex in iudicando, & ferendo sententiam: Aduocatus in patrocinio suscipiendo, & causis defendendis: Doctor in docendo: Qui consultitur, in consilio dando, Medicus in medendo. Porro in hoc opere opinionem accipio latè, ut est eadem, quæ sententia alicuius viri Catholici, quamuis errorem contineat, aut cursu temporis sit damnata, aut communiter reiecta.

Quod igitur attinet ad forû exterius, id à Summis per multas regulas explicatur, ut videre est apud Angelum, Syluestrum, Rosellam, Tabensem, Armillam, & Nauarrum. Nos verò ut totam rem paucis perstringamus, certas quasdam præceptiones, & regulas suis exemplis confirmatas in medium proferemus.

Prima Præceptio.

QUOTIESCUNQUE sententia, aut definitio Fidei verbis apertis manifesta est, tunc quicquid Doctores alioqui grauissimi tradiderint, opinio quæ huiusmodi sententia, vel definitione Fidei videtur inniti & fulciri, aut quæ ei maxime accedit, est omninò tâquam certa, & vera, quorumcunque Doctorum sententia posthabita, tenenda. Hoc patet exemplis. Ex Concilio Tridentino sess. 7. c. 1. planè colligitur omnia Sacramenta esse à Christo Domino instituta. Quare reijcienda est sententia Alexandri, & Bonauenturæ docentium, Confirmationis sacramentum non esse à Christo, sed à Spiritu sancto per Apostolos, vel per Ecclesiam in Concilio Meldensi institutum. Item sess. 14. Concilij Tridentini can. 1. habetur, Extremam vnctionem esse à Christo institutam; ac proinde refellitur sententia Hugonis sancti Victoris li. 2. de sacra. pa. 2. c. 2. Magis. 4. d. 23. c. 1. Bonaui. 4. d. 23. ri. 1. quest. 2. afferendum auctoritate

Nauar. in Manual. c. 27. n. 285. Et seq. Caeteri auctores in ver. opinio.

Alex. 4. p. q. 9. mem. 1. Bonaui. 4. d. 7. a. 1. quest. 1.

Christi

Christi, vel Spiritus sancti instinctu, & afflatu Apostolos extremam Vnctionem instituisse. Item sessione 24. eiusdem Concilij Tridentini capit. 1. statuitur, Matrimonium esse verè, & propriè Sacramentum, & gratiam conferre: quare nihil auctoritatis habet, quod Hostien. in *sum. tit. cap. sacram. non iteran. num. 7.* Alexand. *part. 2. q. 167. num. 4. art. 1. ad 2.* Duran. 4. d. 26. q. 3. Gloss. 1. q. 1. cap. *Quicquid inmissibile. tradiderunt, per Matrimonium gratiam non dari.* Item sessione 14. c. 5. dicitur sacram peccatorum confessionem esse à Christo Domino institutà, & traditam: quicquid secus dixerint Alex. 4. p. q. 18. nu. 3. art. 2. Bonau. 4. d. 17. art. 1. q. 3. & Gloss. de *penit. q. 5. cap. In penitentia.* Panor. in *c. omnis viri. que de penit. & remissionibus* affirmantes eam auctoritate Christi, ab Apostolis, vel auctoritate Spiritus sancti vniuersalis Ecclesiæ traditione, aut Concilij generalis decreto, & lege sancitam. Itè eadem sessione cap. 1. dicitur, Confessionem huiusmodi esse institutam Ioan. 20. illis verbis: *Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittantur eis, &c.* Quare nihil est, quod eorum sententiam sequamur, qui aut hoc diffidentur, aut in dubitationem vocant, aut confessionem ex alijs Scripturæ locis colligendam curant hoc Ioannis testimonio tam claro, & certo posthabito, & neglecto. Item in Concilio Florentino in decreto Fidei sub Eugenio Quarto dicitur, Panem triticum esse materiam Eucharistiæ. Propterea rejicitur sententia Alberti quam Argentina, & Gabriel sequuntur, Eucharistiæ materiam esse panem ex quocunque frumento confectum, dummodo, inquit, frumeti appellatione quicquid aristas supernè procreat intelligatur. Immo addit Gabriel, temerarium esse definire, triticum panem esse necessariam Eucharistiæ materiam. Item Exod. 25. aperte dicitur, Deum imperasse, ut propitiatorium in arca Domini ex auro purissimo fieret: & cap. 37. fertur Moses fecisse propitiatorium sicuti ei Dominus præceperat. Quare nihil auctoritatis habent codices, S. Thom. 2. 2. *quest. 102. art. 4. ad 6.* fortassis vitiati, & corrupti, aut scriptorum negligentia & incuria, aut lapsu memoriæ in S. Thoma, dicentes, propitiatorium fuisse tabulam quandam lapideam. Dixi, Codices S. Thomæ, quoniam probabile mihi nequaquam videtur, id S. Thomam docuisse, aut credidisse: nam super Epistolam Pauli ad Hebr. 9. lect. 1. sic ait, *inter duas autem alas, quibus tangebam se videlicet Cherubim, erat tabula aurea eiusdem longitudinis, & latitudinis, cuius arca scilicet duorum cubitorum in longitudine, cubiti & semis in latitudine: & erat supereminens, qua dicebatur propitiatorium.* Hæc S. Thomas in eo loco. Hoc tene, & ne codicum. 1. 2. *quest. 102. art. 4. ad 6.* lectione fallaris. Item ex Evangelistis factis clarè perspicitur, Christum Dominum in extrema cæna sub specie panis, & vini suum corpus, & sanguinem consecrasse verbis illis, *Hoc est corpus meum: & Hic est calix sanguinis mei.* Quare merito confutatur opinio Innocentij Tertij asserentis non constare ex sacris literis, an verbis, an verò solo factò Christus Dominus sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum confecere. Immo putat eum sine vllis verbis sola voluntate, & nutu suo per actionem, quam voluit, consecrasse. Sic ait: *ipse virtute diuina confecit, & deinde formâ*

expressit, qua posteri conficerent. In Concilio item Florentino in Decreto Fidei sub Eugenio Quarto dicitur, materiam confirmationis esse chrisma ex oleo, & balsamo confectum. Quare ut existimo, nihil auctoritatis habet, quod docuerunt Caiet. 2. *part. quest. 72. art. 3. Sor. 4. dist. 7. quest. 1. art. 1. Viç. in sum. sacra. de confirm. num. 40. & Ledes. in 4. part. 1. quest. 13. art. 2. dub. 3. Nau. in Manual. cap. 22. num. 8.* asserentes balsamum non esse ex necessitate materiæ; sed Ecclesiæ præcepto in sacramento confirmationis adhibendum: quamvis testentur illi auctores communem Theologorum, & canonici iuris interpretum opinionem oppositam esse tutiorem. Nec obstat quod in eodem Concilio decernitur, materiam in consecratione Eucharistiæ esse vinum, cui tamen aqua debeat adijungi, cum tamen aqua non fit necessitate sacramenti, sed Ecclesiæ præcepto apponenda, ergo eodem modo, inquit, interpretandum est decretum Concilij, materiam confirmationis esse Chrisma ex oleo, & balsamo confectum. Ita vt Concilium his verbis sacramenti materiam assignauerit, tum eam, quæ necessitate sacramenti, tum eam, quæ præcepto Ecclesiæ adhibetur: Nihil, inquam, obstat, hoc argumentum, quia Concilium non eodem modo loquitur: nam vbi Eucharistiæ materiam proponit, ait eam esse vinum ex vite, additque præterea: *cui aqua debeat adijungi, quæ verba ex instituto Concilium addidit, vt explicaret aquam non necessitate Sacramenti, sed Ecclesiæ præcepto vino admisceri: At verò vbi materiam Confirmationis tradit, non ait esse oleum, cui debeat apponi, & adijungi balsamum, sed esse Chrisma ex oleo, balsamoque confectum.* Ne tamen tantæ doctrinæ, & auctoritatis magistros, quos dixi, facillè damnes: nam fortassis nihil aliud dicere voluerunt, nisi materiam confirmationis non esse balsamum illud verum, & legitimum, quod in Palestina nasci fertur: eo quod ad sacramenti substantiam factis esse videatur balsamum, quod ex India ad nos afferitur: quamvis possit Ecclesia præcipere, ne hoc genere balsami, sed priori in conferendo Sacramento, vel Chrismate consecrando vtantur Episcopi. Concilium itidem Tridentinum sessio. 14. cap. 1. de extrema Vnctione finit, materiam eius esse oleum ab Episcopo benedictum. Quapropter refutanda est eorum opinio qui censent, ad extremæ Vnctionis materiam Ecclesiæ præcepto, non necessitate sacramenti requiri oleum ab Episcopo consecratum; & firmum, ac ratum esse sacramentum, si oleo communi, vsitato, & profano, aut saltem à sacerdote simplici consecrato agroutus vngatur. **Animaduertendum est, in hac præceptione prima, Theologos interdum aliqua docuisse ante compertam Ecclesiæ definitionem, siue ante fidei decretum editum: & tunc huiusmodi Doctores damnandi quidè minime sunt, eorum tamen sententiæ penitus improbandæ: vt exemplis ante positum constat. Ita, S. Thomas docuit, irregularitatem contrahere eum, qui occidit alterum in se irruentem, etià si illum occiderit ad propriam suam vitam tuendam. Et tamen post S. Thomam in Clem. Si furiosus, de homicidio, definitum est, eum irregularitate non affici. Item nonnulli ex sanct. Thoma asseueranter docent, votum solen-**

ne, quod

Albert. 4.
d. 12. art. 3.
Argent. 4.
d. 11. q. 1. a.
7. Gabr. in
can. Missa
lect. 35.

Innoc. lib.
4. mysterio
rum Missa
c. 6. quam
opinionem
sequi ma-
lus Caiha-
rinus in q.
quibusque

bi confi-
et Chri-
stus Eucha-
ristia Sa-
cramentum.

S. Th. 2. 2.
q. 64. art. 1.
ad 3.

Idem 2. 2.
q. 188. art. 1.

ne, quod in professione Regulares emittunt, consistere in quadam consecratione, seu formula spiritali ad Deum pertinenti, quæ ex Apostolorum institutione, & iure diuino, non autem statuto Ecclesiæ adhibetur: & tamè post S. Thomam Bonifacius Octauus in cap. 1. De Voto, & Voti redempt. in 6. aperè decernit, huiusmodi voti solennitatem, siue celebritatem, esse Ecclesiæ instituto introductam. Sic enim ait: Voti solennitas ex sola Ecclesiæ constitutione est inuenta. Nec tamen puto. S. Thomam vnquam docuisse, quod aliqui eius discipuli contendunt, voti solennitatem esse iure diuino institutam; solum dixit; in quadam formula consistere, quæ Apostolorum institutione adhiberi solet. At non omnis Apostolorum institutio, diuini iuris est: aliqua enim Apostoli constituerunt, vt Ecclesiæ Antistites ad commodiorem Christiane reipublice administrationem. Item alij ex S. Thoma similiter apertè videtur docuisse, non esse perfectiorem paupertatem qua quis rerum omnium tum communi, tum priuato dominio, & proprietate se abdicat, quam eam, qua tantum se abdicat suis rebus priuatis, non communiter. Et tamen Nicolaus III. post S. Thomam in Constitutione qua incipit: Exiit, qui seminat, in Sexto de Verbo. Significat, manifestò constituitur videtur, esse arctiorem, perfectiorem, & sanctiorem paupertatem, qua quis tum commune, tum priuatum à se abicit dominiũ rerum, quam eam, qua alter tantum priuato exiit de rerum dominio. Verba enim Pontificis eo, quem diximus, loco sic habent: *Christus Dominus, & viam perfectionis exercuit, & exiit, & imperfectorum infirmas semitas non damnauit: Sic inferiorum personam suscepit in localis. Et postea subiungit: Egit nonne Christus, & docuit opera perfectionis; egit etiam infirma, vt patet in fuga & localis. Et paulò ante dixerat, paupertatem nihil habentium comuniter aut priuatum, esse viam perfectionis, quam Christus verbo docuit, & exemplo firmavit. Ego quidem existimo, S. Thomæ sententiam nequaquam cum Romani Pontificis decreto in hac parte pugnare: quoniam Pontifex solum definit, paupertatem Religiosũ nihil proprium habentium priuatum, & comuniter arctiorem, sanctiorem, & perfectiorem esse, quam eam, qua Religiosi priuatum nõ comuniter se rerum dominio abdicarint, ita vt aliquid comuniter possideant, quod sit in ipsius Religionis bonis, & quasi patrimonio. Hoc certe S. Thomas non negat, nec negare vlla ratione potuit: sed solum docuit, Christianæ vitæ perfectionem in charitate consistere, non in paupertate: quia paupertatem eligimus, vt ad vitæ perfectionem aspiremus: paupertas viam munit ad perfectionem vitæ, non est ipsa vitæ perfectio: & ideo quo maior est charitate præditus, eo est perfectior, non quo pauperior est, perfectior habetur. Hinc colligit S. Thomas, Religionem non esse perfectiorem, eo quod sit pauperior, quia licet minus arctam paupertatem sequatur, potest aliunde, nimirum ex vitæ & instituti sui fine, esse perfectior.*

Deinde est animaduertendum, quæstiones physicas, & ad speculationem tantum pertinentes, a practicis quas vocant, & ijs quæ in actione versantur, debere secerni. Verbi gratia: Apud doctores sunt opinioniones. An aqua qua ex herbis,

vi caloris elicitur, sit eiusdem speciei, cuius est aqua naturalis. Sed quicquid sit de his opinionibus, quæ in speculatione consistunt, & apud Philosophos tractantur, pro certo est habendum, nullum esse baptismum collatum in aqua ex herbis vi artis expressa, quia materia Baptismi, est aqua naturalis. Item, inter Philosophos est controuersia, num vinum ex fructibus arborum effectum, sit eiusdem speciei, cuius est vinum ex vite; alijs asserentibus esse eiusdem speciei, alijs verò negantibus. Verum quicquid sit de ijs opinionibus, certum, & comperum est, materiam Eucharistiæ in vini consecratione esse vinum ex vite. Item Philosophos in quæstionem, & dubitationem vertunt, an vinum album, & rubrum ex vite, sint diuersæ speciei, ob diuersas vires, & qualitates, quibus huiusmodi vina affecta sunt. Ceterum siue hoc, siue illud in re Physica teneatur, itaquam certum, & exploratum sequi debemus, ad materiam Eucharistiæ, nihil prorsus referre, sit vinum album, an rubrum, dummodo sit vinum ex vite. Præterea, quæstio est physica, an balsamum, quod ex India in Europam adfertur, sit eiusdem speciei, cuius est balsamum, quod ad nos ex Iudæa vel ex Palæstina aduehitur. Attamen hisce opinionibus posthabitis, videtur Sacramentum Confirmationis posse cõferri in balsamo ex India allato: nam licet quidam existiment illud balsamum non esse verum, & legitimum; alij tamen melius sentiunt, esse quidem verum balsamum, sed alterius tamen speciei, atq; illud quod in Palæstina nascitur. Ad Sacramentũ verò Confirmationis sufficit verum balsamũ, quamuis sit alterius speciei, & naturæ. Quid enim, si balsamũ non species infima, sed genus sit, sicut aliquorum est opinio canes specie differre? ita vt canis non species vltima, sed genus sit certum quorundam animantium. Quæstio insuper inter Philosophos agitata est, an gelu, nix, glacies, grando, & pruina specie inter se differant, ob diuersas vires, proprietates, & effectus. Verum quicquid de istiusmodi controuersia sit, non est dubitandum, valere Baptismum in aqua naturali ministratum, siue aqua sit ex flumine, fonte, puteo, mari, siue ex pluuia è coelo decidentis; siue sit ex gelu, glacie, grãdine, niue, & pruina solis calore dissoluta, quia omnes huiusmodi aquæ sunt naturales, non arte factæ. Res item dubia est inter Philosophos, & Medicos, pos sit Eunuchas necnè vtroque testiculo carens rem habere cum femina, & semen emittere; alijs affirmantibus, alijs verò negantibus. Ex quo sit, vt inter Theologos quæstio disputetur, an Eunuchus sit idoneus ad matrimoniũ contrahendum. Et alij quidem docent eum esse idoneum, quia licet semẽ emittere nequeat, rem tamen habere cum femina potest. Alij verò omnino negant esse idoneum, eo quod aptus ad seminandum non sit: quæ opinio longè verior videtur. Sed quicquid Auctores hæcenus scripserint, Sixtus V. Pontifex Romanus anno salutis humanæ. 1587. die 27. Iunij diplomate pontificio in hunc modum constituit: *Committimus fraternitati tuæ, & mandamus, vt coniugia per dictos, & alios quoscunq; Eunuchos, & spadones vtroq; teste carentes, cum quibuslibet mulieribus defectum prædictum, siue ignorantibus, siue etiam*

Item 2. 2. q. 18. ar. 7. c. 11.

1007.

Ita sentit Nauarr. in suis consilijs pa. 2. de Sac. Vnũ. consil. 1. num. 1.

Sot. 4. d. 3. q. 1. ar. 4.

Posse coire & semen emittere ait Auicenna, quem citat Angelus verbo Matrimonium. impedimẽ. to 16. n. 11. Glossa in lib. Si serua 6. spadonũ. ff. de iure dot. Alio in 1. spadonum. ff. de verb. sig.

icientibus

Secunda Præceptio.

INTER duas opiniones ea est præferenda, quæ in legis, & iuris sensu, & intelligentia magis innititur, aut quæ consuetudine, & vfu recepto magis comprobatur.

Primò est animaduertendum, contra legem diuinam, vel naturalem conscientias hominum ligandi vim non habere humanam consuetudinem, vt est res comperta apud omnes.

Secundò, Consuetudinem humanam receptã, & approbatam habere vim, & auctoritatem legis, & proinde vim obstringendi conscientias, & extoto, vel ex parte leges humanas, ciuiles, siue canonicas abrogandi.

Tertio, Consuetudinem tunc haberi tanquam receptam & approbatam, quã lo tacito quodam rotius Reipublicæ, vel maioris partis consensu est confirmata: tunc autem censetur tacitus huiusmodi consensus adesse, quando cõsuetudo nota est, & cum eam negligentes qui poenis debitæ puniri commodè possent, permittuntur impunè: aut quando totus populus maioruè pars legẽ latam non seruant. Item consuetudo etiam contra canones vfu receptã, & approbata exiltimatur, quãdo legitima præscriptione temporis munita, & confirmata est: de quibus omnibus dicam in quinto libro, in quo de legib⁹ disputabo. **Hinc** est, vt multa in ieiuniorum diebus sint consuetudine abrogata: multa ex officijs clericorum Ecclesiasticis detracta: multa contra canones, & leges inducta. His præmissis, ex dicta Regula perspicitur quid sit dicendum cum controuersa esse soleat in multis, num in eadem Ecclesia, vbi gratia, possit quis simul dignitatem, vt vocant, & canonicatum habere; alij asserentibus non posse, quoniam plura beneficia, & præsertim sub eodem tecto, hoc est, in eadem Ecclesia simul quempiam habere, non solum est iure canonico interdictum, sed etiam naturali damnatum; alijs contra affirmantibus posse, eo quod sit vfu, & cõsuetudine receptum. Iuxta propositam igitur Regulam secundam verius apparet, id posse iura conscientia fieri, vbiunque fuerit in more positum, vt est in Gallia, Hispania, & Germania. **Obijcies**, Consuetudinem vim nullam habere contra legem naturalem. At iure naturali damnatum esse videtur, vt quis plura beneficia, quorum alterum sufficit ad vitam, simul habeat. **Respondet**, Non semper iure naturali esse damnatum aliquid plura beneficia simul possidere, nisi quãdo sine iusta causa id fit: neq; enim ratio naturalis prohibet in vniuersum quempiam in eadẽ Ecclesia dignitatem simul, & Canonicatum habere, vt inferius docebo. Item valet consuetudo, qua ijs, qui beneficia simplicia possident, si Canonicatus, aut Portiones non sint, à suis Ecclesijs abfint, & per alios in sui locum substitutos inferuiant, quamuis communi canonico iure in Ecclesijs, in quibus clerici beneficia habet, commorari debeant, vt per se ipsi suum munus, & officium exsequantur. **Præterea** ob hanc regulam mihi admodum displicet ex parte opinio Soti, asserentis, Sanctos cœli ciues qui sunt foelicitatem, & vitã

æternam

Glossa in
cap. si quis
32. qua. 7.
Turrecr.
33. qua. 5. in
summ. q. 2.
vno. 11.

Richard. 3.
d. 2. art. 2.
q. 1. ad 1.
Durand. 10.
4. d. 10. q. 1.
nu. 19 Gab.
bri in can.
Missæ Lec.
53. Abule.
in Parado.
cap. 40.
Syno. Tri.
den. in sess.
13. cap. 5.

Plin. li. 19.
ca. 1. & lib.
20. cap. 23.

Tab. Mis.
sa. quest. 9.
Arm. Mis.
a. nu. 6.

scientibus contrahi prohibeat, eosque ad matrimonia quomodocunque contrahenda inhabiles auctoritate nostra declares, & tam locorum Ordinarijs, ne huiusmodi coniunctiones de cetero fieri quoquo modo permittant, interdicat; quãdã eos etiam qui sic de facto contraxerint, separari cures: & matrimonia ipsa sic de facto contracta, nulla, irrita, & inualida esse decernas. Eos etiam qui sic iam de facto contraxerunt, si apparet, illos non vt castè simul viuant contraxisse, sed a cõtribus carnalibus, & libidinosi operam dare, simulue in vno eodemue lecto cum prædictis mulieribus dormire conuincantur, omninò similiter separari cures. Sic Pontifex, qui ad Nuncium suum Apostolicum in Hispania commorantem diploma misit. Item inter Philosophos, & Medicos controuersa est, num sanguis sit pars animalis viuens & animata. Quidam enim affirmant, alij dissentunt. Enimuerò quicquid sit de hac controuersa, certissimum, & verissimum est in Theologia, sanguinem in Christo esse assumptũ ad hypostasis, & personæ diuinæ vnitatem: quamuis Richardus, Durandus, Gabriel, & Abulensis id negare videantur. Sed fortassis intelligunt, aliquid sanguinem Christi Domini effusum in terris cum passus est mortem, non fuisse resumptum, cum surrexit à mortuis, quia non fuerat cum diuinitate coniunctus. Quicquid sit, illud est exploratum, & certum, quod definit Synodus Tridentina his verbis: *Statim post consecrationem verum Domini nostri corpus, verumque eius sanguinem sub panis, & vini specie vnã cum ipsius anima, & diuinitate existere: sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub specie vini ex vi verborum: ipsam autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub vtroque vniuersalis illius conuexionis & concomitantie, qua partes Christi Domini, qui iam ex mortuis resurrexit, non amplius mortuorum, inter se copulantur.* Sic ibi. Et licet in quæstionem vocetur, num sanguis animalis sit viuens, & animatus: pro certo tamen apud Philosophos & Medicos habetur, partem esse necessariam ad constitutionem & vitam animalis; ac ideo tanquam talis in Christo, est hypostasi, & personæ diuinæ coniunctus. **Res est controuersa, & dubia**, an oleum ex iunipero, vel lino, vel amygdalis, vel pisce Balæna expressum, siue collectum, sit verè, & propriè oleum, & an sit eiusdem naturæ, cuius est oleum oliuarum: Sed siue hoc, siue illud in quæstione physica dicamus, cõstat inter omnes Chrisma, Confirmationis materiam, esse debere ex oleo oliuarum. Postremò omnes ferè Philosophi Linum à Cannabi specie distinguunt & aiunt, Linum esse herbam nocissimam, quæ in lanæ mollitiem contusa, nerur in vsum vestium intimarum. Plinius ait Cannabim esse fruticem, & in lanæ quoque mollitiem contundi, & neri in vsum chordarum, finium, retium, & vestium. Et tamen id quod statutum est. c. Confulto. de Confec. Dist. 1. Vt sacrificium altaris non in serico pãno, aut in tincto quis faciat, sed in puro lino. Tabiensis, & Armilla sic interpretantur, vt appellatione Lini Cannabim etiam intelligant. immò Plinius ex gossipio Lina Xylina confici testatur.

Sot. 4. dist.
45. q. 3. m.
2. ad 1. p. 1.